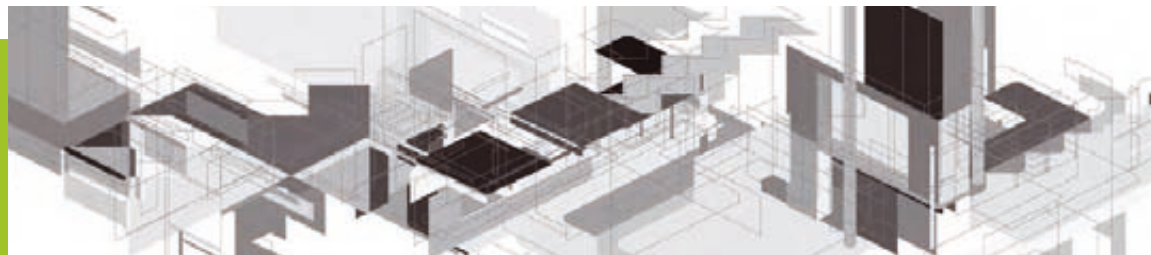

Ekonomika podniku

Jaroslava Hyršlová
Jiří Klečka

EKONOMIE

2. aktualizované vydání

Ekonomika podniku

Jaroslava Hyršlová

Jiří Klečka

Ekonomika podniku

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Praha 2008

Ekonomika podniku

Jaroslava Hyršlová

Jiří Klečka

Copyright © Vysoká škola ekonomie a managementu 2008.

Vydání první. Všechna práva vyhrazena.

ISBN 978-80-86730-36-3

Vysoká škola ekonomie a managementu

www.vsem.cz

Žádná část této publikace nesmí být publikována ani šířena žádným způsobem a v žádné podobě bez výslovného svolení vydavatele.

Obsah

1. Podnik a podnikání	5
1.1 Podnikání, podnik a podnikatel	6
1.2 Okolí podniku	8
1.3 Cíle podniku (podnikání)	10
1.3.1 Podnik jako koalice zainteresovaných stran	10
1.3.2 Časová dimenze a hierarchické uspořádání cílů	11
1.3.3 Řízení podle cílů	13
1.4 Podnikové funkce (činnosti) a jejich řízení	14
1.4.1 Základní podnikové funkce (činnosti)	14
1.4.2 Management a manažerské funkce (činnosti)	15
1.5 Třídění podniků	17
1.5.1 Podniky jednotlivce	18
1.5.2 Osobní obchodní společnosti	19
1.5.3 Kapitálové obchodní společnosti	19
1.5.4 Smíšené obchodní společnosti	21
1.5.5 Srovnání právních forem podnikání	22
1.6 Životní cyklus podniku	24
1.6.1 Založení podniku	24
1.6.2 Růst podniku	26
1.6.3 Krize a sanace	27
1.6.4 Zánik podniku	30
2. Majetková a kapitálová struktura podniku	39
2.1 Majetková struktura podniku	40
2.1.1 Majetek podniku a jeho členění	40
2.1.2 Dlouhodobý majetek	41
2.1.3 Oběžný majetek a jeho význam pro podnik	42
2.1.4 Majetková struktura podniku a faktory, které ji ovlivňují	45
2.2 Kapitálová struktura podniku	48
2.2.1 Kapitál podniku a jeho členění	48
2.2.2 Vlastní kapitál podniku	49
2.2.3 Cizí zdroje	51
2.2.4 Kapitálová struktura podniku a základní faktory, které ji ovlivňují	54

2.3	Rozvaha – obraz majetkové a kapitálové struktury podniku	56
2.3.1	Bilanční princip – základní „kámen“ účetnictví	56
2.3.2	Základní struktura rozvahy	58
2.3.3	Dopady hospodářských operací na majetek podniku a jeho zdroje financování	59
2.4	Oceňování majetku a závazků	62
2.4.1	Oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	62
2.4.2	Oceňování ostatních složek majetku a závazků	67
3.	Efektivnost podniku, výrobní faktory, náklady, výnosy a zisk	83
3.1	Výrobní faktory	84
3.1.1	Příroda (půda)	84
3.1.2	Práce	84
3.1.3	Kapitál	85
3.1.4	Jiná a podrobnější členění výrobních faktorů	85
3.2	Význam a způsob používání výrobních faktorů a jejich konkrétní formy	86
3.3	Kombinace výrobních faktorů	86
3.4	Výnosy, náklady a výsledek hospodaření (zisk či ztráta) podniku	87
3.5	Efektivnost a základní typy jejich ukazatelů	90
3.6	Třídění nákladů	91
3.6.1	Druhové třídění nákladů a výkaz zisku a ztráty – výsledovka	91
3.6.2	Účelové třídění nákladů	92
3.6.3	Třídění podle souvislosti, zjistitelnosti (přiřaditelnosti) nákladu ke konkrétnímu výkonu (výrobku) či středisku	92
3.6.4	Třídění nákladů podle závislosti na objemu (velikosti) produkce	93
3.6.5	Některá další hlediska třídění nákladů	93
3.7	Typy účetnictví nákladů a systémů jejich evidence	94
3.8	Manažerské pojetí nákladů	94
3.9	Kalkulace nákladů	95
3.10	Rozdíl mezi kalkulacemi a rozpočty	96
3.11	Druhy kalkulací	96
3.12	Metody kalkulace	97
3.12.1	Prostá kalkulace dělením	97
3.12.2	Stupňovitá kalkulace dělením	98
3.12.3	Kalkulace dělením s poměrovými čísly	99
3.12.4	Přirážková kalkulace	100
3.12.5	Kalkulace ve sdružené výrobě	101
3.12.6	Kalkulace neúplných nákladů	102
3.12.7	Kalkulace ABC	103
3.13	Vnitropodnikové řízení nákladů a jejich analýza	104

4. Zisk a vztahy mezi základními ekonomickými veličinami podniku	113
4.1 Modely nákladů, tržeb a zisku – nástroj reflexe, rozboru a plánování	114
4.2 Metody konstrukce (výpočtu parametrů) nákladových modelů	118
4.2.1 Metoda klasifikační analýzy	118
4.2.2 Metody pracující s údaji z více předchozích období	120
4.3 Analýza bodu zvratu a analýzy a výpočty navazující	126
4.4 Podniky neschopné dosáhnout bod zvratu	131
4.5 Výpočty při různorodé produkci (globální modely)	133
4.6 Výpočty při nelineárních nákladech a tržbách a význam marginálních (mezních) veličin	135
4.7 Zjištění optimální nákladové varianty	139
4.8 Provozní páka (citlivost zisku na tržby)	140
5. Nákupní, prodejní a marketingová činnost	151
5.1 Nákup – funkce a úkoly, nákupní mix, marketingový nákupní proces	152
5.2 Řízení, skladování a optimalizace zásob	154
5.3 Strategické řízení nákupu	157
5.4 Logistika	158
5.5 Prodej a marketing	158
5.5.1 Výrobek a sortiment (jako nástroj marketingového mixu), výrobní analýza	160
5.5.2 Cena (jako nástroj marketingového mixu)	163
5.5.3 Distribuce (jako nástroj marketingového mixu)	164
5.5.4 Komunikace (jako nástroj marketingového mixu)	165
6. Výroba	177
6.1 Vztah výroby a plánování	178
6.2 Základní etapy a členění výroby	179
6.3 Produkční funkce	180
6.4 Výrobní kapacita	182
6.4.1 Výpočty výrobní kapacity	183
6.4.2 Výpočty (míry) využití výrobní kapacity	184
6.5 Nové výrobní (podnikové) systémy	186
6.6 Produktivita podnikových systémů a její analýza	189
6.6.1 Specifický význam ukazatele produktivity práce	189
6.6.2 Analýza a ukazatele hodnotové produktivity (celkové a parciálních) a jejího vlivu na ekonomický zisk	191

7. Finanční řízení podniku	207
7.1 Finanční řízení podniku a jeho základní úkoly	209
7.2 Finanční analýza – základní součást finančního řízení	211
7.2.1 Finanční analýza – její cíle, uživatelé a základní zdroje informací	211
7.2.2 Základní metody finanční analýzy	212
7.2.3 Finanční analýza podniku – komplexní příklad	223
7.3 Finanční plánování	227
7.3.1 Finanční plánování – cíle a základní kroky	227
7.3.2 Finanční plány – jejich význam a členění	228
7.3.3 Plánování příjmů a výdajů – základní nástroj řízení peněžních toků	229
7.4 Čas a riziko ve finančním řízení	239
7.4.1 Časová hodnota peněz	239
7.4.2 Riziko ve finančním řízení	243
7.4.3 Časová hodnota peněz a riziko	245
7.5 Strategické finanční rozhodování	247
7.5.1 Náklady na kapitál	248
7.5.2 Vliv velikosti a stability zisku na strukturu kapitálu	251
7.5.3 Vliv majetkové struktury na strukturu podnikového kapitálu	252
7.5.4 Další faktory ovlivňující strukturu kapitálu	253
7.6 Krátkodobé financování – řízení pracovního kapitálu	254
7.6.1 Kapitálová potřeba v oblasti oběžného majetku	255
7.6.2 Financování oběžného majetku	257
7.7 Hodnotová kritéria pro měření výkonnosti podniku	258
8. Investiční činnosti podniku	275
8.1 Vymezení pojmu investice a základní klasifikace investičních projektů	276
8.2 Metody hodnocení investic	277
8.2.1 Statické metody	277
8.2.2 Dynamické metody	278
8.3 Postup při hodnocení investice	285
8.4 Zdroje financování investic	289
8.4.1 Vlastní zdroje financování investičních projektů	289
8.4.2 Cizí zdroje financování investic	291

9. Organizační struktura podniku	303
9.1 Pojem organizace a organizování	304
9.2 Co znamená organizační struktura a proč vznikají vnitřní organizační jednotky?	305
9.3 Organizace podnikového řízení	308
9.3.1 Struktury podle formy vymezení úkolů	309
9.3.2 Struktury podle formy řízení	312
9.3.3 Maticová organizace	315
9.3.4 Projektová organizace	316
9.4 Proces vytváření organizační struktury podniku	318
9.5 Organizační normy	321
9.6 Neformální organizace	323

Přílohy

Glosář	330
Vzorové testy	340
Literatura	344
Rozvaha (Bilance)	
Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu	
Přehled o peněžních tocích	

Jak používat tuto učebnici

Tuto knihu můžete jednoduše přečíst od začátku do konce, ale mnohem užitečnější vám bude s perem a papírem. Nejeftivnější formou učení je aktivní učení, a proto jsme naplnili text příklady, abyste se přesvědčili, jak učivo zvládáte. Každá kapitola také obsahuje cíle, souhrn kapitoly a rychlý kviz. Následující body vám objasní, jak s knihou pracovat co nejeftivněji:

- a)** *Vyberte si kapitolu, kterou budete studovat, přečtěte si úvod a cíle na začátku kapitoly.*
- b)** *Potom si přečtěte souhrn kapitoly na jejím konci (před rychlým kvizem a úkoly). Neočekávejte, že tento krátký závěr znamená v této fázi příliš mnoho, ale zkuste, zda můžete spojit některý z probraných bodů s některým z cílů.*
- c)** *Poté si přečtěte samotnou kapitolu. Vyřešte jednotlivé příklady tak, jak jdou za sebou. Největší prospěch z příkladů získáte, pokud si své odpovědi napíšete předem a poté je zkontrolujete se správným řešením.*
- d)** *Při čtení používejte poznámkový sloupec a přidávejte vlastní komentáře, odkazy na další materiál atd. Pokuste se formulovat své vlastní názory. V ekonomii je mnoho věcí otázkou výkladu a často je zde prostor pro alternativní názory. Čím hlubší dialog s knihou povedete, tím více ze svého studia získáte.*
- e)** *Až dočtete kapitolu, znovu si přečtěte souhrn kapitoly. Poté se vraťte k cílům na začátku kapitoly a položte si otázku, zda jste jich dosáhli.*
- f)** *Nakonec upevněte své znalosti tím, že písemně vyřešíte úkoly v závěru kapitoly. Své odpovědi si můžete zkontrolovat tak, že se podíváte zpět do textu. Návrat k textu a hledání významných detailů dále zlepší pochopení předmětu.*
- g)** *Nakonec si zkontrolujte svá řešení v přehledu správných odpovědí, který naleznete na konci kapitoly.*

Značky a symboly v učebním textu

Struktura distančních učebních textů je rozdílná již na první pohled, a to např. v zařazování grafických symbolů – značek.

Specifické grafické značky umístěné na okraji stránky upozorňují na definice, cvičení, příklady s postupem řešení, klíčová slova a shrnutí kapitol. Značky by měly studenta intuitivně vést tak, aby se již po krátkém seznámení s distanční učebnicí dokázal v textu rychle a snadno orientovat.

Definice

Upozorňuje na definici nebo poučku pro dané téma.

Příklad

Označuje příklad praktické aplikace učiva včetně řešení.

Otázky k procvičení a úkoly

Označuje otázky a úkoly s postupem řešení na konci kapitoly.

Klíčová slova

Upozorňuje na důležité výrazy či odborné termíny nezbytné pro orientaci v daném tématu.

Shrnutí kapitoly

Shrnutí kapitoly se zařazuje na konec dané kapitoly. Přehledně, ve strukturovaných bodech shrnuje to nejpodstatnější z předchozího textu.

1

---

kapitola

Podnik a podnikání

1. kapitola

Podnik a podnikání

Úvod

V rámci kapitoly je nejprve věnována pozornost základním pojmům, které se běžně užívají v podnikatelské praxi, jako jsou: podnikání, podnik a podnikatel. Předmětem zájmu ekonomiky podniku je podnik, který lze chápat jako ekonomický subjekt, vykonávající podnikatelské aktivity s cílem vydělávat, tedy realizovat zisk. Podnik však v rámci svých podnikatelských aktivit musí respektovat i okolí. Pokud chce prosperovat, pak se musí zajímat o vývoj jednotlivých prvků okolí a „naučit se“ hledat ve svém okolí příležitosti.

Své cíle podnik uskutečňuje prostřednictvím základních podnikových funkcí (činností). Všechny činnosti musejí být koordinovány tak, aby podnik jako celek plnil svoje cíle. To je úkolem podnikového managementu. Samotné řízení podniku je realizováno v několika fázích: plánování, řízení implementace a kontrola. Přitom v každé fázi řízení probíhají další činnosti jako organizování, práce s informacemi, rozhodování a vedení lidí.

Podniky jako ekonomické subjekty lze členit podle různých hledisek, např. podle odvětví, podle velikosti, podle formy vlastnictví. V našem textu se zaměřujeme především na členění podniků podle právní formy podnikání. Přitom podnik chápeme jako „živý“ mechanismus, který prochází různými fázemi – nejprve je třeba podnik založit, vzhledem k cílům podnikání podnik roste, při nepříznivém vývoji může nastat krize, popř. zánik podniku.

Cíle kapitoly

- Vysvětlit pojmy podnikání, podnik a podnikatel.
- Vymežit prvky, které tvoří okolí podniku a které musí brát podnik v úvahu při své podnikatelské činnosti.
- Popsat cíle podnikání a základní podnikové funkce.
- Charakterizovat nejběžnější právní formy podnikání.
- Vysvětlit základní fáze životního cyklu podniku.

1.1

Podnikání, podnik a podnikatel

Slova podnikání, podnik či podnikatel běžně užíváme. Umíme je však definovat? S přesným vymezením těchto pojmů nám pomohou základní právní předpisy upravující podnikání:

- **obchodní zákoník** (Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů);
- **zákon o živnostenském podnikání** (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů).

DEFINICE

Podnikání

Podle obchodního zákoníku se **podnikáním** rozumí „soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku“ (§ 2).

Z definice je zřejmé, že se jedná o opakovanou činnost, jejímž obsahem je uspokojování cizích potřeb (např. prodej zboží zákazníkům) za účelem dosažení zisku (obchodník provozuje svoji činnost s cílem vydělat peníze). Abychom mohli hovořit o podnikání, musí být tedy soustavné uspokojování cizích potřeb spojeno se snahou o dosažení určitého zisku.¹⁾

DEFINICE

Podnik

Obchodní zákoník ho definuje jako „soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit.“ (§ 5).

Podnik tedy tvoří:

- **hmotné (materiální) složky** – auta, výrobní haly, administrativní budovy, strojní zařízení, nakoupený materiál a zboží apod.);
- **nehmotné složky** – např. patenty, licence, SW, vědecko-technické poznatky;
- **osobní složky** – kvalifikace zaměstnanců, úroveň managementu atd.

DEFINICE

Podnikatel

Je nositelem podnikání. Jedná se o právně samostatný, vlastnický oddělený právní subjekt, který vyvíjí svoji činnost **svým jménem a na svoji odpovědnost**.

¹⁾ Existují i jiné subjekty, které svou činností uspokojují cizí potřeby, ale nejsou motivovány snahou o dosažení zisku (tzv. neziskové organizace). Tyto typy organizací nejsou předmětem zájmu tohoto učebního textu.

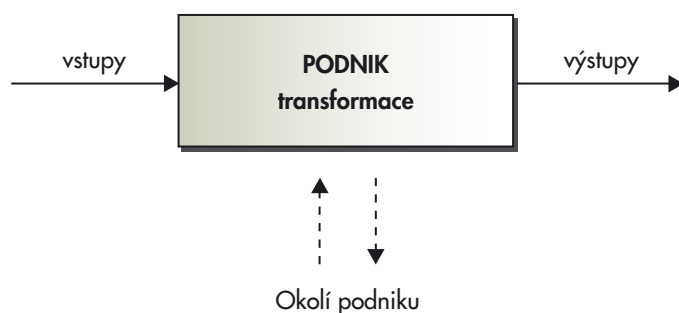
Podnikatelem je podle obchodního zákoníku (§ 2):

- **Osoba zapsaná v obchodním rejstříku.**²⁾ Sem patří především tzv. obchodní společnosti (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost) a družstva. Do obchodního rejstříku se povinně zapisují také zahraniční osoby, které podnikají na území České republiky. V zákonem stanovených případech se do obchodního rejstříku musejí zapsat i fyzické osoby, které jsou podnikateli. Fyzické osoby se mohou nechat zapsat do obchodního rejstříku i na vlastní žádost.
- **Osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění** (tzv. živnostník), popř. **na základě jiného než živnostenského oprávnění** (např. lékař, daňový poradce, auditor apod.).
- **Osoba, která provozuje zemědělskou výrobu** a je zapsána do zvláštní evidence.

V dalším textu budeme pojem **podnik** používat ve smyslu **ekonomického subjektu** (hospodářské jednotky), **kteří vyvíjí podnikatelskou činnost** (zhotovuje a prodává věcné produkty, poskytuje služby, popř. obchoduje se zbožím). Schematicky je toto pojetí podniku znázorněno na obr. 1.1.

OBRÁZEK 1.1

Transformace vstupů na výstupy v podniku

²⁾ Obchodní rejstřík je veřejný seznam, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje týkající se podnikatelů.

1.2

Okolí podniku

Podnik při své podnikatelské činnosti musí respektovat okolí. Okolí představuje vnější sílu; patří mezi faktory, které významným způsobem ovlivňují úspěšnost podnikání. Přitom možnost podniku ovlivňovat okolí je spíše omezená. Mezi základní prvky okolí podniku patří:³⁾

- **Geografické okolí** – na prosperitu podniku má vliv i lokalizace podniku. Ta určuje na jedné straně dostupnost jednotlivých výrobních faktorů (základních materiálů, služeb, pracovních sil), na straně druhé i toky výrobků k jejich uživatelům.
- **Sociální okolí** – každý podnik by měl zvažovat společenské důsledky své podnikatelské činnosti. V současné době je třeba brát v úvahu tzv. společenskou odpovědnost podniku (Corporate Social Responsibility). Společensky odpovědné podniky se chovají tak, aby zohlednily potřeby svého vnitřního i vnějšího prostředí, aby přispívaly k udržitelnému rozvoji⁴⁾, byly transparentní a obecně napomáhaly celkovému zlepšování stavu společnosti v rámci i nad rámec svého komerčního působení. Společenská odpovědnost vyžaduje posun pohledu na vlastní společenskou roli z úrovně „profit only“ (pouze zisk) k širšímu pohledu v kontextu dnes často zmiňovaných tří **P** „People, Planet, Prosperity“ (lidé, planeta, prosperita). Znamená to tedy, že podnik se soustřeďuje nejen na ekonomický růst, ale i na environmentální a sociální aspekty své činnosti. Podnik nefunguje izolovaně, ale je přímou součástí okolního světa. Navíc, hodnocení činnosti podniku vnějším okolím a stav tohoto prostředí přímo ovlivňují komerční úspěšnost podniku.
- **Politické a právní okolí** – je velmi těsně spjata s prostředím sociálním, ale také s prostředím ekonomickým (viz dále). Zákony a nařízení se zpravidla schvalují v návaznosti na sociální „tlaky“ a jako výsledek řešení sociálních problémů. Velmi významné jsou také aktivity a postoje politických vůdců a zákonodárců. Vláda může potenciálně ovlivňovat každý podnik i každou stránku života. Právní prostředí souvisí s vydáváním zákonů, předpisů i soudních rozhodnutí. Má velmi významný vliv na život podniku.
- **Ekonomické okolí** – podnik je ovlivněn celkovou hospodářskou situací země a její dynamikou. Jde zejména o dostupnost a cenu výrobních faktorů, daňovou zátěž podniků, hospodářský růst, devizový a měnový vývoj. Mezi nejdůležitější faktory, které ovlivňují úspěšnost nebo naopak neúspěšnost podniku, patří zákazníci. Podnik musí respektovat potřeby zákazníků a podle nich usměrňovat svoje podnikání.
- **Ekologické okolí** – ochrana životního prostředí představuje v současných podmínkách vysoce aktuální téma. Je tomu tak především z těchto důvodů:
  - S činností každého subjektu jsou spojeny negativní vlivy na životní prostředí – podnikové činnosti, produkty a služby způsobují změny v životním prostředí.
  - V souvislosti s podnikovými činnostmi jsou spotřebovávány přírodní zdroje a do životního prostředí odcházejí odpadní proudy. Přitom je v rámci mezinárodních aktivit i v rámci státní politiky životního prostředí kladen stále větší důraz na udržitelné využívání zdrojů, na nakládání s odpady a na uplatňování zásady „znečišťovatel platí“.

³⁾ Synek, M. a kol.: Podniková ekonomika. 2. vydání. Praha, C. H. Beck 2000.

⁴⁾ Právní řád České republiky definuje pojem udržitelný rozvoj jako „rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů“. Významným mezníkem v pohledu na udržitelný rozvoj byl Světový summit o udržitelném rozvoji v Johannesburgu v r. 2002. Summit zdůraznil, že cílem je takový rozvoj, který zajistí rovnováhu mezi třemi základními pilíři: sociálním, ekonomickým a environmentálním.

- Environmentální chování podniku je v posledních letech předmětem zájmu mnoha zainteresovaných stran (nejen státních institucí, ale i veřejnosti, obchodních partnerů, finančních institucí).

Nepříznivé dopady podnikových činností, produktů a služeb na životní prostředí mohou významně ohrozit existenci podniku, jeho prosperitu a mohou dokonce vést i k ukončení podnikatelské činnosti. Pozornost věnovaná technickým, bezpečnostním a environmentálním požadavkům se tedy podniku „vyplatí“. Šetrný přístup k životnímu prostředí může představovat významnou konkurenční výhodu.

- **Technologické okolí** – technologii můžeme chápat jako veškeré znalosti potřebné k výrobě. Patří sem vynálezy, inovace apod. Úloha znalostí a vědomostí vzrůstá a čím dál víc se stává hlavním zdrojem podnikového bohatství. Technologie má rozhodující vliv na to, jak se konstruuje, vyrábí, distribuuje. Technologické změny vyvolávají společenský pokrok. Zlepšuje se produktivita práce, zvyšuje se životní úroveň. Současně je však třeba brát v úvahu i problémy, které technický rozvoj přináší (např. znečišťování životního prostředí).⁵⁾
- **Etické okolí** – etika se zabývá tím, co je a není dobré a jaké postoje by měl člověk zaujímat, aby jednal v souladu s tím, co se považuje za správné a spravedlivé. Zpravidla se rozeznává osobní etika, účetní etika, obchodní etika. Etické standardy jsou vyjádřením etických zásad v konkrétním podniku.
- **Kulturně-historické okolí** – vzdělanost lidí a kulturní úroveň obyvatelstva patří mezi základní podmínky ekonomického rozvoje a technického a technologického pokroku.

Jednotlivé prvky okolí se vzájemně ovlivňují, nepůsobí tedy izolovaně. Aby podnik uspěl v současném podnikatelském prostředí, musí se především zajímat o vývoj jednotlivých prvků okolí i o vývoj (dynamiku) okolí jako celku. Okolí podniku tedy působí na jedné straně jako omezující faktor. Na druhé straně je však třeba vnímat příležitosti a šance, které okolí podniku poskytuje. Ten podnik, který dokáže využít tyto příležitosti a šance, získává nespornou konkurenční výhodu.

5) V ČR je zákonem č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (ve znění pozdějších předpisů), upraveno posuzování vlivů připravovaných staveb (popř. jejich změn a změn v jejich užívání), činností, technologií, rozvojových koncepcí a programů a výrobků na životní prostředí a jsou určeny orgány státní správy příslušné k posuzování těchto vlivů. Od 1. ledna 2003 vstoupil v ČR v platnost zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů. V rámci zákona je stanoven rozsah zařízení, na která musí jejich provozovatelé získat integrované povolení k provozu. Jedná se o zařízení z oblasti energetiky, zpracování kovů, zpracování nerostů, chemických výrob, nakládání s odpady, velkochovů prasat a drůbeže, potravinářského průmyslu a ostatního průmyslu.